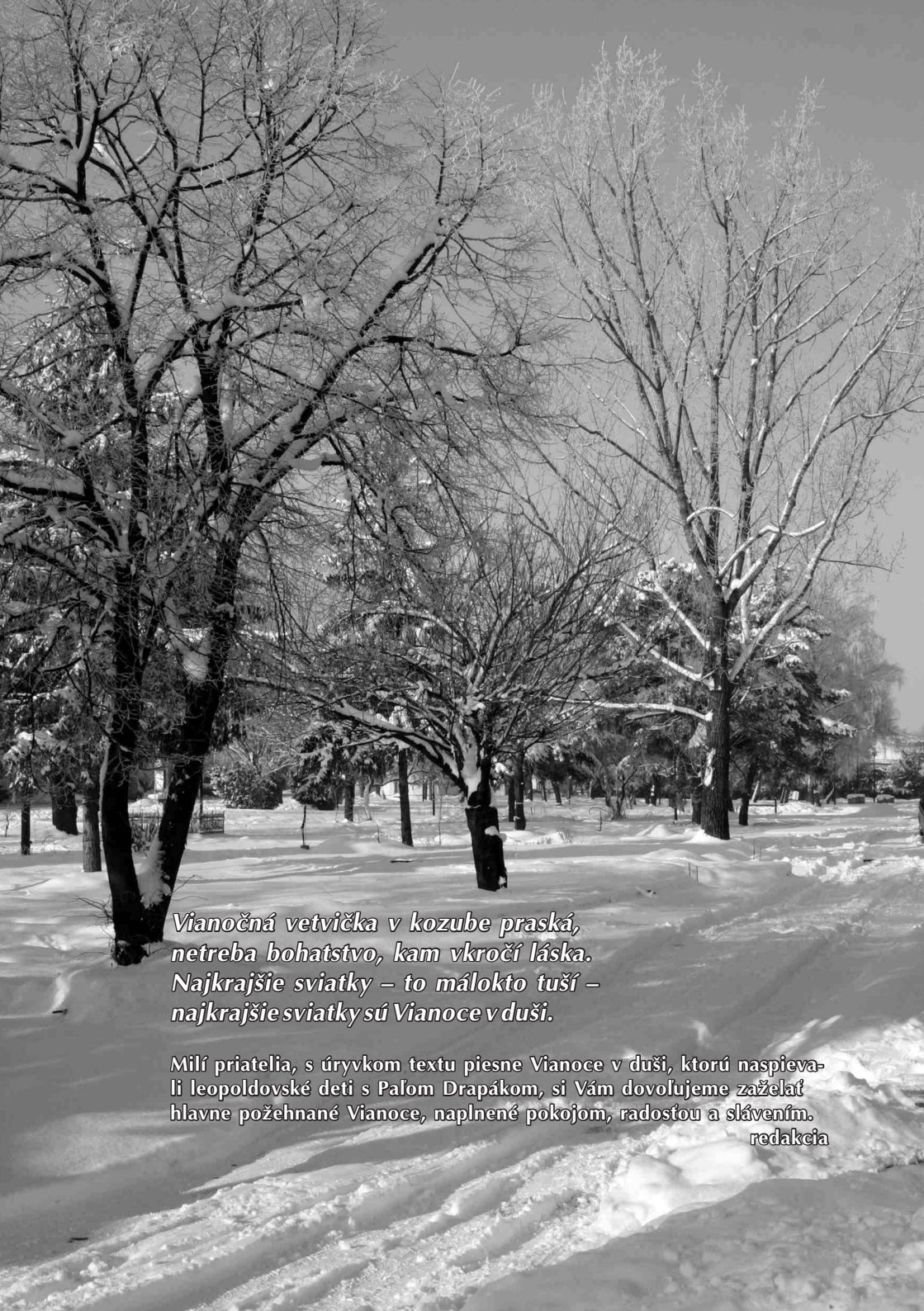

LEOPOLDOV

6/2011

DNES želáme pokoj, zdravie a lásku...

*Vianočná vetvička v kozube praská,
netreba bohatstvo, kam vkročí láska.
Najkrajšie sviatky – to málokto tuší –
najkrajšie sviatky sú Vianoce v duši.*

Milí priatelia, s úryvkom textu piesne Vianoce v duši, ktorú naspievali leopoldovské deti s Palom Drapákom, si Vám dovoľujeme zaželať hlavne požehnané Vianoce, naplnené pokojom, radosťou a slávením.

redakcia

Na novom CD P. Drapáka účinkujú aj Leopoldovčania

Len pár rokov od Leopoldova vznikli nedávno dva zaujímavé hudobné projekty, ktorého priamymi aktérmi sa stali zástupcovia mladej (či skôr najmladšej) leopoldovskej generácie – leopoldovské deti. Zámocký jazdecký klub Leopoldov so sídlom v Maduniciach má množstvo aktivít najmä počas sezóny. No ani v jesenných a zimných mesiacoch nespia na vavrínoch. Len nedávno tam vznikla myšlienka dvoch nevšedných CD projektov speváka a hudobníka Pala (Pala) Drapáka. Prvý z nich je tematicky spojený s koňmi ako najušľachtilejšími zvieratami. Druhá z CD platní sa volá Vianoce v duši a na nosiči účinkujú aj deti leopoldovskej materskej školy, ktoré sú každoročnými návštevníkmi štvornohých obyvateľov Zámockého jazdeckého klubu. Pri nahrávaní pomohla aj huslistka a jedna z čerstvých Leopoldovčaniek Veronika Sopková. Prezentácia vianočného cédečka sa uskutoční 17. decembra.

Obidva projekty vznikli vďaka spomínanému jazdeckému klubu. Odtiaľ nebolo ďaleko do Leopoldova, kde bývajú niektorí účinkujúci z CD platní, a ani do Šulekova, kde sa obidva nosiče nahrávali. Prvý z nich personifikuje modlitbu koňa a druhý z nich je venovaný vianočnej tematike, pričom na oboch spolupracoval Vojtech Potocký zo Zámockého jazdeckého klubu Leopoldov so sídlom v Maduniciach. Asi prvým krokom, aby projekt vôbec vznikol, bolo stretnutie s milovníkom koní Palom Drapákom, hudobníkom, spevákom a dlhoročným lídrom populárnej skupiny Metalinda, známej začiatkom 90. rokov takými hitmi ako Ján Amos Džínový či Slnko, nevychádzaj a Zalúbená žaba. „Ešte začiatkom leta v roku 2008 prišiel Palo pozrieť sa s manželkou Janettkou na naše koníky. Jeho nevhiezдне, skromné vystupovanie urobilo na nás dojem. A tak už v septembri toho roku sa stal krstným otcom jedného z našich žriebät – Rescatora. Stal sa takpovediac členom našej rodiny a pravidelným účastníkom všetkých akcií, ktoré náš jazdecký klub usporiadal. Absolvoval s nami preteky, krsty žriebät, akcie pre deti či jesenné vyrezávania tekvic. Nikdy nezabudol do auta pribaliť gitaru a jeho recitály výrazne spetrovali naše podujatia,” hovorí s úsmevom Vojtech Potocký zo Zámockého jazdeckého klubu.

Bolo len otázkou času, kedy vznikne aj konkrétna podoba dajakej spoločnej myšlienky. Leopoldovské deti navštevujú Zámocký jazdecký klub a ich milých štvornohých obyvateľov najmä v predvianočnom čase. A práve Vianoce sú spojené aj s modlitbou koňa a s rituálmi v tajni počas Štedrého dňa. Prvý z projektov sa preto týka práve modlitby koňa. „Ide o zhudobnenie tohto zhruba storočného textu, známeho všetkým milovníkom koní. Dať hudobnú podobu textu, ktorý sa nerýmuje a v ktorom sú slová nezlučiteľné s populárnou hudbou, som pokladal za úlohu takmer nespítniteľnú. Palo však na nej vytrvalo pracoval a na našu otázku, či by to mohlo ísť na verejnosť počas Cibuľového parkúru v roku 2011, odpovedal, že pieseň nemá ešte úplne dopracovanú, ale zaspieva ju. A tak, čítajúc text z papiera, v sprievode svojej gitary zaspieval túto baladu po prvý raz na verejnosti. Ohlas bol úžasný a Palo neskryval dojatie. Po dopracovaní piesne stála pred nami ďalšia neľahká úloha – zohnať finančné prostriedky na nahrávanie v štúdiu,” hovorí iniciátor oboch projektov Vojtech Potocký. Projekt sa nakoniec podarilo zrealizovať vďaka úspešnému agromanažérovi Vladimírovi Chovanovi, ktorý je fanúšik madunických koničkárov a jazdeckého športu. Pri jej prezentácii a krste novonarodeného žrebčeka Charisa asistovali aj mladí priatelia madunických koničkárov – absolventi Materskej školy v Leopoldove. Skladba sa stala hymnou jazdeckého klubu a uvádza sa pred každými pretekmi nielen v neďalekých Maduniciach, ale aj v Národnom žrebčíně, š. p., Topoľčianky a na pretekoch v Plaveckom Podhradí,

Pezinku či na rôznych ďalších podujatiach. CD je atraktívne aj vďaka použitiu umeleckých fotografií Richarda Potockého.

Od modlitby k vianočnej skladbe

Spevák a hudobník Palo Drapák spolu s Vojtechom Potockým sa zo záujmu o Modlitbu koňa potešili. A tak prichádzali ďalšie nápady. Zo spoločných rozhovorov o koňoch a hudbe prišlo aj na repertoár Pala Drapáka. Vtom si spevák a hudobník uvedomil, že nemá v repertoári ani jednu vianočnú pieseň. Stačilo málo a vznikla nová skladba – text napísal Vojtech Potocký a Palo Drapák ho zhudobnil. Inšpirácia prišla akosi sama. Sme konzervatívno-religiózna krajina zahľadená do seba, nevážime si vlastné dejiny a osobnosti, na strane druhej primárne hýbu spoločnosťou plytké veci a komerčná kultúra. Aj preto sa Vojtech Potocký formou piesňového textu rozhodol napísať o Vianociach trochu inak. *„Už dlhšie ma trápi, že jeho veličenstvo všemocný trh urobil zo sviatkov pokoja a mieru sviatok obchodných reťazcov. Ľudia, akoby zbavení súdnosti, kupujú vo veľkom odpustky a pod tonami materiálnych darov sa stráca duchovná hodnota Vianoc. Tieto svoje myšlienky som dal na papier a poslal Palovi. Neuplynulo veľa času a na moje prekvapenie zaznel z môjho mobilu charakteristický chraplavý hlas a brnkanie gitary. Tak sa narodili Vianoce v duši. Vonku však bolo úžasné teplo, lákalo to skôr k vode než do štúdia a skladba musela čakať. Našťastie, vstúpil do diania Leopoldov. Začiatkom jesene prišla jedna naša známa s myšlienkou, či by podobný recitál Pala Drapáka, aký počula a videla na akcii v našom jazdeckom klube, nemohol odznieť v leopoldovskej pizzérii Armando,“* hovorí o vzniku skladby Vojtech Potocký. O niekoľko týždňov už spevák účinkoval v spomínanej prevádzke. *„Stáli sme však na tenkom ľade. Melódia a text síce boli, no zároveň boli aj Vianoce nadohľad. Dodnes neviem pochopiť, ako to bolo možné. Palo v prestávke medzi hudobnými blokmi vytelefonoval termín nahrávania v štúdiu,“* hovorí Vojtech Potocký.

Pieseň pre leopoldovské deti

Vzápätí boli aj účinkujúci. Učiteľka z leopoldovskej materskej školy Jana Potocká totiž dokázala v priebehu minúty zabezpečiť sólistku a detský zbor a po huslistku Veroniku

Sopkovú tiež nebolo treba chodiť daleko - je snúbenicou majiteľa pizzerie. A tak sa všetci účinkujúci stretli v nahrávacom štúdiu Exponent v Šulekove. Pre približne 15 detí (odchovancov leopoldovskej materskej školy a detí zo Šulekova) a ich rodičov bolo nahrávanie v štúdiu obrovským zážitkom. Prvé CD s nahrávkou piesne Vianoce v duši Palo venoval práve deťom – absolventom našej materskej školy. Tým sa tak zapáčila, že deti ju zaspievajú počas vianočnej besiedky svojim rodičom.

Pieseň Vianoce vyšla na CD platni - okrem Pala Drapáka na nosiči spieva Viktória Špaleková, detský súbor pod vedením Heleny Kolníkovej a Janky Becherovej, o hudobný podklad sa okrem Pala Drapáka postarali Igor Papan a Tomáš Kmet. Sólo na husle zahrála už spomínaná Veronika Sopková. „Vždy som túžila po tom, že nahrám CD-platňu. Aj kvôli môjmu ockovi, ktorému som vďačná za to, že od malička počúva moju hru a nikdy o mne nezapochyboval. Takže už sa neviem dočkať na ďalšie plány,” hovorí Veronika Sopková. Ako profesionálka pozitívne prijala i text piesne. „Ludom má pripomenúť hodnoty, ktoré sa vytrácajú z podstaty Vianoc. Pri zrode samotnej piesne som nebola, no mohla som sa stať aspoň jej súčasťou pri nahrávaní a spokojná som aj finálnym výsledkom CD,” hovorí. O tom, ako sa dosala k nahrávaniu platne, sme už hovorili. Ako sa však obyvateľka Leopoldova z jej rodnej Dubnice nad Váhom dostala k hre na husliach? „Ako 5-ročná som si pod vianočným stromčekom našla husličky, ktoré putovali od dedkovho otca až ku mne. A tak, hneď ako sa dalo, ma ocko prihlásil na umeleckú školu v Dubnici nad Váhom. Prešla som talentovými skúškami a dostala som za odmenu skvelého pána učiteľa Leoša Staněka,” hovorí Veronika Sopková. Začala hrať v detskom orchestri, s ktorým navštívili okrem hlavného mesta aj Čechy či Moravu. Neskôr navštevovala detský folklórny súbor Prvosienka, prešla do folklórneho súboru Mladost, s ktorým vystupovala aj v Maďarsku, Poľsku a Česku. Veronika nie je huslovým nováčikom a má vzťah k rôznym hudobným žánrom. Na strednej škole svoj talent rozvila ešte viac. „Pochodili sme zopár súťaží v Prešove, Bratislave, Trenčíne, Poľsku a zašli sme až do Kyjeva na Ukrajinu. Rada hrám všetky štýly od folklóru cez klasiku, džez, pop, country, rock až po hip-hop. Dá sa povedať, že všetko, čo sa dá zahrať,” hovorí s úsmevom Veronika Sopková. Ako sa táto úspešná spolupráca Zámockého jazdeckého klubu, Pala Drapáka, detského zboru, ale i huslistky Veroniky Sopkovej bude vyvíjať do budúcnosti – to naznačuje autor textov a iniciátor projektov Vojtech Potocký. „Napísal som pre Pala ďalší text, je však náročnejší. Zaoberá sa tajomstvami z ranej histórie ľudstva a položíme v nej poslucháčom vážnu otázku: Kto vie, či je nám súdené to veľké poznanie? Pieseň by sa mala volať Spomienky na budúcnosť,” hovorí Vojtech Potocký.

Martin Jurčo, foto: zjk

DOKTORA JÁNA ŽÁČKA V AMBULANCI VYSTRIEDALA MUDr. MÁRIA ŽILKOVÁ

Povolanie lekára má akýsi jedinečný aspekt, ktorý sa zračí napríklad aj v povolani kňaza či učiteľa. Medzi obvodným lekárom a pacientom totiž vzniká osobný či v istom zmysle intímny, zároveň však profesionálny vzťah. Veľmi citlivo si ho uvedomujú najmä starší a často chorí ľudia, keď lekár spolu s pacientom spoznáva aj jeho chorobu, ba aj rodinné či sociálne zázemie, neraz dokonca chtiac-nechtiac vstupuje do širších kontextov rodín. Dospelí leopoldovskí pacienti za takého „rodinného“ lekára pokladali napríklad doktora Ladislava Ottingera a neskôr aj doktora Jána Žáčka. Pacientov tak v polovici roka prekvapila informácia o tom, že MUDr. J. Žáček, ktorý do leopoldovského obvodu nastúpil roku 1979, sa chystá do dôchodku. Ako sám hovorí – ambulanciu odovzdal do dobrých rúk a v októbri ho v nej nahradila MUDr. Mária Žilková z Bučian.

Zvykne platiť, že človek si osobitne váži to, čo získa aj s určitou obeťou. Priamočiara nebola ani profesijná cesta MUDr. Márie Žilkovej k medicíne. Rodáčka z východoslovenskej obce Vítaz síce chcela medicínu študovať od základnej školy, na tento lukratívny odbor ju však hneď po gymnáziu nevzali. Prácu v zdravotníctve však pokladala za svoje poslanie. Urobila si teda zdravotnú nadväzku ako sestru na gynekológiu a rok pôsobila v prešovskej pôrodnici, kde ju zastihla zaujímavá ponuka odísť pracovať ako zdravotná sestra do Prahy.

Po štyroch rokoch sesterského pôsobenia v Prahe sa spolu s kamarátkou rozhodli, že skúsia opäť medicínu. V roku 1994 ako 33-ročná získala Mária Žilková v Prahe lekárskeho diplomu a nakoniec sa usadila na západnom Slovensku. V Hlohovci totiž žije jej brat, manžel pochádza od Trenčína a pôsobí vo Výskumnom ústave reumatických chorôb v Piešťanoch ako vedúci rehabilitačný pracovník.

Doktorka Žilková prišla do kontaktu s Leopoldovom už pred časom. V roku 1994 začala pracovať v Hlohovci na internom oddelení. Po dvoch rokoch však oddelenie zaniklo a mladá lekárska s internou atestáciou prešla do nitrianskej nemocnice. Pôsobila na hematologickom oddelení a tam si pripravovala aj ďalšiu atestáciu – tentoraz z hematológie. Keďže však dostala ponuku pracovať ako obvodná lekárska, napokon si ju so súhlasom nemocnice zmenila na atestáciu zo všeobecného lekárstva.

Do svojho prvého obvodu nastúpila pred desiatimi rokmi, medzitým však necelý rok pracovala ako všeobecná lekárska v leopoldovskom ústave na výkon trestu odňatia slobody a ďalší rok poskytovala urgentnú pomoc so záchrankou. „Ako lekárska prvého kontaktu som nastúpila do Bučian ako do novovznikajúceho obvodu. Na začiatku doň patrilo asi päťsto pacientov, v priebehu tých desiatich rokov sa rozšíril na 1400 pacientov,“ vracia sa do pomerne náročného, no úspešného obdobia pred desiatimi rokmi. „Pred rokom sa ma doktor Žáček spýtal, či by som neprijala miesto obvodnej lekárskej v Leopoldove. Pristala som, no najskôr som si muse-

la v Bučanoch nájsť za seba náhradu, aby som mala istotu, že pacienti budú naďalej dostávať kvalitnú starostlivosť, a tak som do tejto dobre vybudovanej ambulancie nastúpila až prvého októbra."

Obvod, ktorý doktor Žáček svojej nástupkyňi zanechal, je veľký. Denne prejde dverami ambulancie takmer sto ľudí a aj doktorka Žilková bude potrebovať čas, aby svojich pacientov a obvod ako celok spoznala. Klinická medicína je iná ako medicína prvého kontaktu, takže aj práca všeobecnej lekárky má svoje špecifiká. Spýtali sme sa preto, čo pokladá ako lekárka vo svojej práci za prioritné. „*Budem sa usilovať predovšetkým zachovať si ľudskú tvár a načúvať. Naša spoločnosť je zmaterializovaná, chýba nám úprimný záujem. Vidieť to aj u nás v ambulancii alebo čakárni na starých ľuďoch, ktorí sú v podstate odkázaní sami na seba. V práci všeobecného lekára pokladám za dôležité predovšetkým prevenciu, diagnostiku a samotnú liečbu. Prevenciu pokladám za kľúčovú v starostlivosti o pacienta. Veľmi dôležitá je osobitne u pacientov nad 40 a 50 rokov. Keďže som internistka, kúpila som si EKG, budem môcť teda monitorovať ľudí aj po tejto stránke. Zmluvu s poisťovňami mám však uzavretú ako všeobecná lekárka a kvôli liečbe, ktorá je preskripčne obmedzená, budem pacientov posilať k odborným lekárom.*” Napriek tomu lekárka s atestáciou z internej medicíny a všeobecného lekárstva dokáže efektívnejšie stanoviť ďalšie postupy v prevencii či diagnostike a dokáže poskytovať relevantné informácie ďalším špecialistom aj počas pacientovej liečby. Pani doktorke Márii Žilkovej teda želáme, aby si rýchlo v Leopoldove zvykla a aby sa naplnili všetky jej profesionálne aj osobné želania.

Juraj Hladký

Mariánsky stĺp sa na námestie zatiaľ nevráti

Aj keď rekonštrukčné práce na námestí a v parku sa už skončili, predsa len námestie zatiaľ zostáva bez jednej zo svojich dominant – bez mariánskeho stĺpa, ktorý nechali starí Mestečania alebo ešte pravdepodobnejšie leopoldovskí jezuiti pred Kostolom svätého Ignáca postaviť asi pred dvestopäťdesiatimi rokmi. Národná kultúrna pamiatka, ktorú by sme v zoznamoch pamiatkového fondu našli pod evidenčným číslom 931, je momentálne demontovaná na dvore mestského úradu a skromne čaká na postupné zreštaurovanie.

Pamiatky po leopoldovských jezuitoch

O pôvode stĺpa, na ktorom sa donedávna týčila plastika Panny Márie, nemáme v doteraz známych dokumentoch žiadne informácie, ba ani o jeho opravách či prípadných úpravách. A prečo spomíname práve jezuitov? Mariánsky kult šířili predovšetkým oni a na jeho uctievanie v malom Mestečku máme (alebo sme skôr mali) viacero pamiatok. Správou novovznikajúcej pevnosti boli totiž poverení členovia Spoločnosti Ježišovej, známi ináč ako jezuiti. Karol Körper, autor

staršej brožúry o dejinách pevnosti, mal napríklad ešte v 40. rokoch minulého storočia možnosť na hlohovskej fare študovať prvú leopoldovskú matriku, ktorá sa dnes pokladá stratenú. Tá sa zmieňovala aj o bohatej činnosti jezuitských pátrov v pevnosti už roku 1666. Jezuitskú misiu spočiatku tvorili dvaja a neskôr traja pátri. Ich úlohu bolo starať sa o duchovné potreby spoločenstva, žijúceho v pevnosti - predovšetkým o duchovné potreby vojakov. Pátri svoju činnosť rozširovali aj bezprostredne za hranicami pevnosti, najmä v Mestečku a občas aj v okolitých obciach. V samej pevnosti im spočiatku slúžila kaplnka dokončená 15. septembra 1669, teda ešte pred posvätením základného kameňa budúcej pevnosti, a tú neskôr nahradil Kostol svätého Leopolda, barbarky zničený na začiatku 50. rokov minulého storočia. Istotne aj z iniciatívy jezuitov z pevnosti sa začal stavať r. 1671 kostol aj v Mestečku. V publikácii Dejiny Spoločnosti Ježišovej na Slovensku sa uvádza, že im v tomto úmysle finančne pomohli aj arcibiskupov a cisárov blízky spolupracovník biskup Leopold Kolonič a Ján

Gemeiner, finančný správca stavby pevnosti, ináč švager prvého veliteľa Leopoldova grófa J. M. Ritha. Pravdepodobne to bol drevený zrubový kostolík, a ten spolu s pôvodným Mestečkom a okolitými obcami Verešvár a Beregseg padli popolom 24. júla 1683.

O troch mariánskych stĺpoch

O desať rokov v Mestečku, ktoré sa pomaly spamätávalo z pohromy, začali stavať súčasný kostol a 15. októbra 1712 ho posvätili a zasvätili práve sv. Ignácovi z Loyoly, zakladateľovi Spoločnosti Ježišovej. Ani tomuto kostolu sa nevyhli požiare či povodne v 18. aj 19. storočí a v interiéri si zachoval klasicistickú podobu z 1. tretiny 19. storočia, jeho fasády sú výsledkom neorománskej prestavby z polovice 19. storočia.

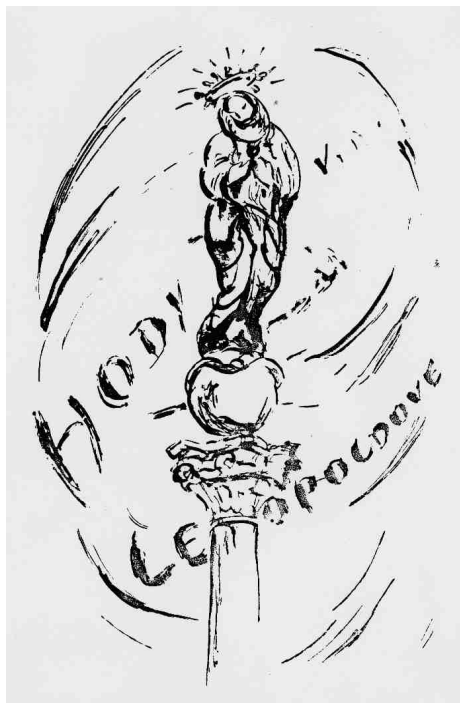
Na mariánsky kult priamo v pevnosti sa zachovala pamiatka aj vo forme vysokého

mariánskeho stĺpa z poslednej štvrtiny 17. storočia, ktorý nechal v pevnosti postaviť krátko pred svojím preložením do majestátneho brnianskeho Špilberku vtedajší veliteľ pevnosti gróf Ján Viliam Zinzendorf. Na podstavci stĺpa bol vyrytý votívny text, ktorým J. V. Zinzendorf dal leopoldovskú pevnosť pod ochranu Panny Márie a v jeho strede bol vytesaný Zinzendorfov erb. Tento mariánsky stĺp bol zbúraný na začiatku pohnutých 50. rokov spolu s Kostolom sv. Leopolda, ba zachovali sa svedectvá o tom, že plastiku Panny Márie zničili tak, že jej restanci okolo hlavy uviazali lano, zhodili ju na zem a neskôr vraj skončila v peci. Na jej ničenie sa museli prizerať väznení biskupi a kňazi. Z pamiatky sa podnes zachoval len podstavec. Odložený je dakde v objekte väznice a asi pred šiestimi rokmi bol na ňom poloprofesionálne obnovený, resp. prehĺbený votívny text, pretože sa na ňom už podpísalo počasie. K tomuto mariánskemu stĺpu, ktorý stál v malom parčíku pri Kostole sv. Leopolda, sa vzťahuje aj zázračný príbeh Körperovho Novembrového mystéria (táto knižka vyšla priamo vo väznici r. 1948).

Tradíciu podporil údajný zázrak

S jezuitskou či mariánskou tradíciou v Leopoldove azda môžeme spájať aj mariánsky stĺp, ktorý donedávna stál pri Kostole sv. Ignáca a po zreštaurovaní sa vrátil na svoje pôvodné miesto, avšak bude umiestnený tak, aby vynikla jeho architektonicko-kultúrna hodnota, ale pravdepodobne aj mladší stĺp, umiestnený uprostred parku.

Rozvoj mariánskeho kultu v Leopoldove istotne v miestnej komunite utužila aj údajná zázračná udalosť z 15. augusta 1723, keď po utopení sa malého Adama Táboorského na príhovor jeho matky k Sedembolestnej Panne Márii v leopoldovskom kostole chlapec ožil. Zaujímavý príbeh Sedmibolestná zachytil Jozef Branecký v knižke Keď rumy ožijú – Historické povesti a články. „Práve kultúrno-historická situácia, nadväznosť Mestečka na vznik a existenciu vojenskej pevnosti a pôsobenie jezuitskej misie boli najdôležitejšie pre formovanie bežného, ale aj náboženského

Vyobrazenie Immaculaty, umiestnenej pri Kostole sv. Leopolda v pevnosti (kresba J. Flachého je zo skartovaného diela Hody v Leopoldove).

života. *Pravdepodobne okolo polovice 18. storočia bol pred kostolom postavený mariánsky stĺp, ktorého vznik je možné spájať s pôsobením jezuitov, ktorí v rámci svojej misijnej a rekatolizačnej činnosti boli výraznými podporovateľmi a šíriteľmi mariánskeho kultu,*“ uvádza v posudku o pamiatke historička umenia Mgr. Kristína Zvedelová, PhD.

Ako vyzerá leopoldovská Immaculata

Ani sami Leopoldovčania podnes nemohli dôkladnejšie poznať túto sochu Panny Márie, umiestnenú na vysokom stĺpe, pretože dodatočne bola opatrená plechovou strieškou, ktorá síce sochu sčasti chránila pred erózivnými vplyvmi počasia, no zároveň aj umiestnením stĺpa na začiatku parku bol podrobnejší pohľad na ňu prakticky nemožný.

Leopoldovská socha Panny Márie predstavuje podľa doktorky Zvedelovej z ikonografického hľadiska ojedinelý typ kombinácie Nepoškvrneného počatia Panny Márie, tzv. Immaculaty, a Panny Márie ako Madony s Ježiškom na rukách. Samotné zobrazenie Panny Márie sa pridŕžiava základných postulátov Immaculaty – zobrazenia mladšej ženy s rozpustenými vlasmi, odetej v dlhom nariašenom rúchu a v plášti. Žena stojí na zeme-guli, ovinutej drakom, a pri nohách má kosák mesiaca s hrotmi, orientovanými nadol. Toto zobrazenie vychádza z dogmy o tom, že Panna Mária sa narodila bez dedičného hriechu, teda bola počatá bez telesnej žiadostivosti (nepoškvrnené počatie), a tým bola predurčená na to, aby sa stala matkou Ježiša Krista. Kult, spojený so sviatkom Nepoškvrneného počatia, sa objavil v západnom kresťanskom umení už v 10. storočí, diskusie o dogme nepoškvrneného počatia však prebiehali počas celého stredoveku i novoveku. Výraznejšie sa tento ikonografický typ rozšíril v období rekatolizácie v Španielsku, kde jeho presnú podobu kodifikoval známy inkvizitný maliar a spisovateľ Francisco Pacheco v knihe *Umenie malby* (1649). Pri zobrazovaní dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie vychádzal z knihy *Zjavenia sv. Jána* (Zj 12, 2 - 4), v ktorej sa opisuje žena

odetá slnkom, pod nohami má mesiac a okolo hlavy veniec z 12 hviezd, ktorá sa zvíja v pôrodných bolestiach. Pri jej nohách čaká drak, aby zhltol jej dieťa, uvádza historička ďalej.

Zabudnuté symboly?

Kamenná socha Panny Márie sa podľa historičky umenia líši od základného typu najmä tým, že Panna Mária nemá ruky zložené na hrudi, resp. nedrží výhonok ľalie, ale aj tým, že nemá okolo hlavy svätožiaru, vytvorenú z dvanástich hviezd. Zároveň však predpokladá, že svätožiara mohla byť až neskôr odstránená pravdepodobne pri osádzaní mladšej plechovej striešky. Najvýraznejšou zmenou od tradičného zobrazenia Immaculaty je v prípade leopoldovskej sochy obohatenie kompozície o postavu Ježiška, ktorého Panna Mária drží na rukách a opiera a svoj bok. Práve jeho existencia poukazuje na Máriu ako matku Spasiteľa, ktorý zomrel za naše hriechy a vykúpil ľudstvo smrťou na kríži. Na takúto interpretáciu a posolstvo upozorňuje kovový kríž, ktorý Ježiško drží v rukách. Ostatné symboly, viažuce sa na osobu Panny Márie, poukazujú na jej čistotu (kosák mesiaca) a zvýrazňujú skutočnosť, že je novou Evou, ktorá nepodľahla volaniu diabla (draka) – ten sa len plazí pri jej nohách a ona mu symbolicky šliape na hlavu.

Neznámeho autora prezrádza jeho štýl

Aj keď autora tejto architektonickej práce z polovice 18. storočia nepoznáme, z umelecko-historického hľadiska je možné sochu Panny Márie s Ježiškom, ale aj celkovú architektonickú kompozíciu stĺpa s kamenným ohradením zaradiť medzi práce kamenára západoslovenského okruhu, ktorý poznal expresívny barokový prejav. Pamiatka pochádza z obdobia okolo polovice 18. storočia, konštatuje v posudku Kristína Zvedelová. Konečná podoba súsošia je podľa nej výrazne poznačená zjednodušením (napríklad zobrazenie odevu a tváre Panny Márie, zobrazenie draka) a pomerne tvrdou modeláciou (viditeľnou najmä v drapérii). Jednoduchosť až strohosť sa prejavuje aj vo výzdobe základného architektonického

Časť demontovanej pamiatky –
Panna Mária s Ježiškom

korpusu (hladký driek, jednoduchá iónska hlavica, balustrádové zábradlie bez ornamentov a podobne). Pripúšťa však, že to zasa mohlo byť istým spôsobom kompenzované napríklad maliarskym riešením. Výraznejší posun diela do sféry ľudovej zbožnosti sa podľa nej v rozhodujúcej miere prejavuje v riešení samotnej ikonografie a jej „svojskej“ modifikácii, pri ktorej dochádza k oslave mariánskeho kultu, pravdepodobne v súvislosti s už existujúcou domácou úctou k Sedembolestnej Panne Márii. Na rovnakú úroveň sa pritom Panna Mária kladie ako matka i ako žena, počatá bez poškvrny dedičného hriechu.

Do roku 2015 ju čaká postupná oprava

V súčasnosti je pamiatka demontovaná asi na dvadsať častí – niektoré z nich, napr. zemegula a iónska hlavica stĺpu sú výrazne poškodené. Kamenná balustráda, teda ohrada stĺpu, je poškodená azda najviac a reštaurátor z bratislavského ateliéru Chameleo po dohode s pamiatkarmi vyhotoví budúci rok jej repliku, možno aj s použitím daktorých pôvodných pieskovcových článkov. Počas ďalších dvoch rokov sa zameria na odborné reštaurovanie stĺpa a samotnej sochy Panny Márie a malého Ježiška. Projekt, ktorým sa mesto usilovalo získať financie na rýchle a kvalitné zreštaurovanie tejto národnej kultúrnej pamiatky, neuspel v posudzovateľskej komisii v druhom, užšom výbere a mesto bude podľa svojich aktuálnych možností financovať jeho opravu samo. Na budúci rok mestský rozpočet na tento účel vyhradilo desaťtisíc eur. Rozpočet reštauračných prác ráta s takými istými čiastkami aj v ďalších dvoch rokoch. Pamiatka tak bude osadená na svoje pôvodné miesto asi až v roku 2015.

Pripravil Juraj Hladký.

Predstavitelia štátu na pietnu spomienku neprišli

Dvadsať rokov

Dvadsiateho tretieho novembra uplynulo od šialenej leopoldovskej masakry, ktorá smutne zavŕšila obdobie nestability v spoločnosti i väzenstve, dvadsať rokov. Bola to zároveň tragédia, ktorá otriasla rodinami, Leopoldovom, samotnou väznicou a celou spoločnosťou. V chladné ráno stredy 23. novembra si presne o 7,15 h toto smutné výročie pripomenuli príslušníci leopoldovského ústavu pred administratívnu budovu v parčíku neďaleko piatich líp, personifikujúcich životy piatich príslušníkov – Františka Slobodu, Milana Černého, Milana Galbavého, Igora Jošta a Mariána Zennera, ktorí beštiálne zahynuli počas výkonu služby.

Pri pamätnej tabuli odznel príhovor generálneho riaditeľa Zboru väzenskej a justičnej stráže plk. Mgr. Róberta Mudrončeka a kolegom sa prihovril aj riaditeľ leopoldovskej väznice pplk. Mgr. Pavol Zbojek. Skonštatoval, že hoci tieto smutné udalosti spustili sériu systémových zmien v bezpečnostných opatreniach jednotlivých ústavov, a osobitne v Leopoldove, pripomenul, že predsa len v ostatných rokoch vidieť, že v slovenskom väzenstve chýbajú financie. Len škoda, že nikto z najvyšších rezortných ani štátnych predstaviteľov si opatrnú ponosu nevypočul, keďže okrem predstaviteľov Zboru väzenskej a justičnej stráže sa na spomienkovom podujatí nezúčastnil nikto. Oproti hojnej účasti predstaviteľov vedenia parlamentu, vlády či ministerstva spravodlivosti na pravidelnom augustovom stretnutí politických väzňov pod západnou bránou môže byť ich neúčast na pripomenutí si dvadsiateho výročia novembrovej tragédie opäť len nemou výčitkou.

(jh, foto: úvtos)

Leopoldovská stanica zostala bez prednostu

Ako je život na železnici v posledných rokoch spojený s likvidáciou prevádzky na regionálnych tratiach, tak sa posilňuje hlavný, tzv. 5. transeurópsky železničný koridor, do ktorého patrí aj železničná stanica v Leopoldove. Kým, paradoxne, pred rokom bola zrušená osobná doprava Leopoldov – Sereď, spojenie v smere Bratislava a Nové Mesto nad Váhom sa technicky posilnilo. Súčasťou procesu tohto posilňovania je prebudovanie trate na vyššiu rýchlosť, nasadenie nového typu súprav na všetkých smeroch (nielen v smere Trnava, Nové Mesto nad Váhom, ale aj Nitra). S tým súvisí aj zrušenie niektorých administratívnych právomocí staníc a niektorých funkcií, ktoré patrili k železnici odnepamäti. Napríklad aj funkcie prednostu železničnej stanice, ktorý bol v čase najväčšieho rozkvetu železnice – v prvej Československej republike – významnou reprezentačnou postavou každej železničnej stanice. Dňom 1. október 2011 sa v Leopoldove táto výsadná funkcia akéhosi riaditeľa stanice stala minulosťou.

Zmena vyplynula z rozhodnutia, podľa ktorého železničné stanice Leopoldov, Piešťany a Veľké Kostoľany od novembra administratívne patria pod železničnú stanicu v Trnave. Posledným náčelníkom stanice bol od 3. októbra 2005 až do konca septembra 2011 Róbert Hendrych, ktorý predtým pôsobil v

železničnej stanici Topoľčany ako dopravný námestník. V súčasnosti prevzal vedenie prednosta železničnej stanice v Trnave Roman Remenář. Ako sme spomínali, táto zmena vyplýva z celkových zmien na železnici. Už 1. apríla 2008 bola v tejto súvislosti zrušená samostatnosť železničnej stanice Piešťany, ktorá bola pričlenená k železničnej stanici Leopoldov aj so svojimi 15 zamestnancami. „Začiatkom marca 2009 boli vydané dokumenty na prípravu riadenia dopravy z Centra riadenia dopravy v železničnej stanici Trnava. Stav výpravcov v Trnave bol doplnený výpravcami z Leopoldova, ktorí sa od 17. marca 2009 zacvičovali v Centre riadenia dopravy a postupne začali sami riadiť dopravu v Leopoldove diaľkovo z Trnavy. Železničná stanica Leopoldov bola prepnutá na diaľkové ovládanie 25. marca 2009. V auguste 2009 boli takto riadené aj stanice Veľké Kostoľany, Piešťany a výhybňa Horná Streda,“ informovala hovorkyňa Železníc Slovenskej republiky Martina Pavlíková. Zo spomínaných železničných staníc sa modernizáciou a centralizáciou riadenia postupne stali diaľkovo ovládané dopravne. „Z týchto technologických zmien logicky vyplynuli aj personálne zmeny. V Leopoldove boli zrušené záťažové výpravcovia, postupne aj dispoziční výpravcovia, bez výpravcov ostali železničné stanice vo Veľkých Kostoľanoch,“

hovorí Martina Pavlíková. Funkcia signalistu (teda pracovníka, ktorý na pokyn výpravcu alebo osoby riadiacej posun prestavuje výhybky a výkoľajky, ktoré sú umiestnené v obvode stavidla) sa modernizáciou tiež postupne zmenila. Zo všetkých pracovníkov sa stali dozorcovia dopravní na diaľkovo ovládanej trati. Rok 2009 znamenal v Leopoldove aj administratívne zmeny pre nákladného prepravcu železníc - Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia. „Všetky pozície zamestnancov posunu a technickej kancelárie boli zrušené. Od polnoci 1. júla 2009 zabezpečuje vlakotvorné práce v stanici Leopoldov Železničná spoločnosť Cargo Slovakia. Ku koncu septembra 2009 sa zmenilo aj sídlo vedenia stanice. Prestaľovalo sa z budovy na Nádražnej ulici 24 do výpravnej budovy na Nádražnej ulici číslo 13. Najvýznamnejšou udalosťou roku 2010 však bezpochyby bola zmena grafikonu vlakovej dopravy, keď po úspešných skúškach, meraniach a testoch začali na zrekonštruovanej

trati Bratislava Rača – Nové Mesto nad Váhom premávať vlaky kategórie IC rýchlosťou 160 km za hodinu. Dvanásť december 2010 sa tak stal historickým dátumom, keď sa Železnice Slovenskej republiky pridali k vyspelým európskym krajinám, ktoré na svojej infraštruktúre prevádzkujú kvalitné, bezpečné a vysokorýchlostné vlakové spojenie,“ uvádza ďalej hovorkyňa Železníc Slovenskej republiky. Takáto informácia môže každého cestujúceho len potešiť a už aby prišiel čas, keď takéto technické predpoklady budú mať aj ďalšie slovenské trate. Všetko má však dve stránky. S modernizáciou železnice sa stráca aj jej poetika. Od zrušenia parnej trakcie postupne odchádza nonšalantnosť a sentiment hrkotajúcich kolají a pravidelného odpískavania do minulosti. Podobne ako niektoré funkcie na železnici, medzi ktorých patrí aj prednosta. K histórii prednostov železničnej stanice v Leopoldove sa vrátíme v budúcom čísle Leopoldova.

Martin Jurčo

ELEKTRICKÝM VLAKOM DO NITRY UŽ OD ROKU 2013

O problémoch s dopravou v smere z Leopoldova do Nitry vie väčšina z obyvateľov mesta. Napriek tomu, že železnice uviedli do obehu nové motorové súpravy, ktoré výrazne zlepšili kultúru cestovania v porovnaní so starými umakartovými súpravami typu 810, predsa len vlaky dlho stoja na jednotlivých zastávkach, čaká sa na tzv. križovanie vlakov. Aj preto nejeďen cestujúci volí na cestu do Nitry z nášho mesta radšej autobus. Od roku 2013 by sa situácia mala zmeniť. Správca železničnej dopravnej cesty zaradil práve úsek trate 141 z Leopoldova cez Lužianky až do Nitry do najbližšej etapy elektrifikácie a rekonštrukcie tratí. Elektrické stĺpy, ktoré boli pred niekoľkými rokmi odstránené od kolajiska medzi železničnou stanicou a pevnosťou, sa teda zakrátko vrátia nazad.

Železnice Slovenskej republiky ako správca dopravnej cesty má svoj dlhodobý plán obnovy a rekonštrukcie kolajovej siete. Kým niektoré trate to šťastie nemali a plánuje sa ich likvidácia (napr. trať z Komárna do Kolárova alebo zo Zohora do Plaveckého Mikuláša), trať Leopoldov – Nitra azda takýto osud nečaká. V minulom roku Leopoldov ako železničný uzol stratil spojenie osobným vlakom smerom do Serede, do budúcnosti sa však stane atraktívnym aj pre spojenie elektrickým vlakom do Nitry. Zaiste aj preto, že bude ľahšie prepojenie Bratislavy a Nitry práve cez leopoldovský uzol, kde sa prievádzské a nitrianske rýchliky museli prepriahať. Po prioritě železníc zo zdrojov Európskej únie modernizovať úsek Bratislava – Žilina – Košice sa postupne dostáva aj na opravy úsekov mimo hlavného železničného koridoru.

S modernizáciou súvisí aj elektrifikácia. Už od roku 2012 bude naše železnice využívať prvý väčší súkromný prepravca, spoločnosť RegioJet. Aj preto železnice prehodnotili niektoré projekty. V tejto súvislosti sa ešte v tomto roku začalo s generálnou rekonštrukciou úseku trate Bratislava – Dunajská Streda. V prípade úseku z Leopoldova do Nitry sa počíta nielen s re-

konštrukciou, ale aj elektrifikáciou. Pred takmer tridsiatimi rokmi, po elektrifikácii hlavnej trate Trnava – Nové Mesto nad Váhom, bola časť trakčného vedenia napojená aj na začiatok úseku jednokoľajnej trate z Leopoldova v smere na Nitru. Časť natiahnutého vedenia sa končila pred výhybkou vlečky pri nápravno-výchovnom ústave.

Aj keď je železničná trať Leopoldov – Nitra je traťou 2. kategórie, patrí medzi hlavné trate siete ŽSR. Spoločenská potreba elektrifikácie trate do Nitry si vyžiadala aj vypracovanie dokumentov o modernizácii trate z Leopoldova do Nitry. „Na základe materiálu Analýza a návrhy skrátenia jazdnej doby s návrhom na realizáciu v strednodobom horizonte stratégie ŽSR Nitra - Leopoldov bol spracovaný Závazný pokyn pre stavbu ŽSR s názvom Elektrifikácia trate Šurany – Nitra – Leopoldov,” povedala nám hovorkyňa Železníc Slovenskej republiky Martina Pavlíková. Podľa záväzného pokynu železníc je stavba rozdelená na dve etapy. V prvej etape sa bude elektrifikovať úsek Leopoldov – Nitra, vrátane vybudovania novej napájacej stanice – trakčnej transformovne Lužianky. V druhej etape sa bude elektrifikovať úsek Nitra – Šurany.

V súčasnosti sa upresňujú špecifikácie pre potrebu elektrifikácie trate a prebiehajú projekčné práce prvého stupňa. Výstavba elektrifikácie a zlepšenia koľají zmenia aj jazdné časy medzi úsekmi trate. Kým teraz je najvyššia traťová rýchlosť úseku Leopoldov – Lužianky 100 kilometrov za hodinu a v úseku Lužianky – Nitra 80 kilometrov za hodinu, podľa analýzy je predpokladaná najvyššia traťová rýchlosť na úseku Leopoldov – Lužianky 120 kilometrov za hodinu a v úseku Lužianky – Nitra 100 kilometrov za hodinu. Ako pripomenula hovorkyňa Železníc SR Martina Pavlíková, z dôvodu skrátenia intervalov križovania vo všetkých železničných staniách jednokoľajnej trate Leopoldov – Nitra (t.j. Hlohovec, Rišňovce, Alekšince, Zbehy, Lužianky, Nitra) budú vybudované nové zabezpečovacie zariadenia, ktoré by mali byť obsluhované v cieľovom stave diaľkovo z jedného miesta. Ukončenie projekčných prác všetkých stupňov elektrifikácie sa predpokladá v roku 2012. Plánovaný predpoklad začatia stavebných prác je koniec roka 2012 a rok 2013. Po rekonštrukcii sa teda z Leopoldova do Nitry dostaneme oveľa rýchlejšie. Kým dnes trvá cesta týmto 35-kilometrovým úsekom niekedy viac ako 50 minút, celkový jazdný čas by sa mal skrátiť na 30 minút. O obmedzeniach a nových pracovných miestach, ktoré by súviseli s rekonštrukciou, budeme informovať aj na stránkach Leopoldova.

Text a foto: Martin Jurčo

Zabudnutá romantika leopoldovskej železničnej zastávky.

Mesto podalo žiadosť o ekodvor

Poslanci s primátorom ťažko hľadali dohodu, či do projektu ísť

Pred časom sme avizovali, že Leopoldov sa bude usilovať o vybudovanie nového zberného dvora z európskych prostriedkov. Starší projekt v posudzovaní neuspel a mesto v spolupráci s externou firmou Winston pripravilo novú žiadosť o nenávratný finančný príspevok, ktorá v rámci operačného programu Životné prostredie bola vyhotovená na podporu operačného cieľa Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu. Poslancom sa nepozdávalo, že vynovený projekt vedenie mesta konzultovalo len s externým manažérom a jeho koncipovanie nemohli ovplyvniť. Na stôl dostali až hotový materiál, ktorý však vzbudil obavy, či v celej svojej šírke je projekt pre mesto potrebný a namiesto toho, aby mal mestu pomôcť, či mu z perspektívneho hľadiska nespôsobí skôr problémy.

Projekt má riešiť vybudovanie novej zberne odpadu na poli pri zberni železa pri ÚVTOS s celkovou hodnotou 921 tisíc eur, posilnenie separovania odpadu v meste, ale jeho súčasťou je aj získanie strojového zariadenia (univerzálny kolesový traktor, ramenový reťazový nosič kontajnerov, traktorová vlečka, jednonápravový sklápáč, čelný kolesový nakladač, zberové vozidlo) a manipulačných nádob (dvoch kontajnerov s objemom 7 m³ a zberných nádob s objemom 120 l). „Som presvedčený o tom, že mesto môže byť po uskutočnení projektu sebestačné v separovaní a zbere komunálneho odpadu, a ešte aj dokáže vyprodukovať zisk. Ak by sme niektoré stroje práve nepotrebovali, mohli by sme ich požičiavať iným obciam. Rokoval som s firmami, ktoré na území mesta zberajú odpady, a vyšli by nám v ústrety, teda nemali by sme problém ani s likvidáciou odpadu. Okrem toho by sme z nového ekodvora dokázali zabezpečovať bežnú starostlivosť

o poriadok v meste, a to aj v zimnom období, keď potrebujeme promptne reagovať na aktuálnu situáciu s počasím napríklad v súvislosti s odpratávaním snehu. Výhodu teda vidím v sebestačnosti a operatívnosti,” vy-

svetľuje primátor mesta. Poslanci nespochybňujú, že nová zberňa na vlastných pozemkoch bude osožná, no problém vidia v tom, že autor projektu podcenil finančnú analýzu projektu a nezohľadnil všetky náklady, ktoré bude prevádzkovanie novej zberne mesto stáť do budúcnosti. Ani otázka efektívneho využívania strojov, ktoré sú do žiadosti zahrnuté, nie je úplne jasná. „Mesto má plniť funkcie a činnosti, na ktoré je zriadené, čiže originálne a prenesené kompetencie. Separácia, resp. zber komunálneho odpadu je typický predmet podnikania pre právnické osoby. Finančná analýza projektu spoločnosti Winston vo svojej časti s názvom Peňažné toky projektu priznáva, že projekt nevytvára dostatočnú zásobu finančných prostriedkov na úhradu výdavkov v danom roku. Analýza nerieši, ako budú zabezpečené finančné prostriedky tak, aby projekt nebol stratový,” skonštatoval poslanec Róbert Gergič. Poslanci sa zoznámili aj s dvoma finančnými analýzami novej zberne – jednu vyhotovil primátor, keďže pracovníčka firmy Winston, ktorá projekt spísala, je dlhodobo odcodovaná a poslanci sa s ňou nestretli, druhú vypracoval poslanec Róbert Levčík. Jedna ukázala projekt ako ziskový, druhá ako stratový. „Osobne by som požiadal firmu, ktorá s mestom Leopoldov predkladá túto žiadosť na ministerstvo, o novú, podrobnejšiu a hlavne presnejšiu analýzu. Navrhujem vytvoriť scenáre možného vývoja, aby sme

vedeli pružne zareagovať na prípadný negatívny vývoj. Rovnako dôležité je aj vytvorenie personálnej štruktúry, ktorá bude zastrešovať tento projekt," hovorí R. Levčík a aj do budúcnosti nahlas upozorňuje na to,

že bez adekvátnych a včas podaných informácií sa nedá zodpovedne rozhodovať o takých ekonomicky závažných otázkach, ktoré nepredvídateľne dokážu ovplyvniť situáciu s ekonomikou mesta a nakladaním s odpadom v budúcnosti. „Myslím si, že musíme byť poctiví voči sebe a voči faktom. Nepredpokladám absolútnu názorovú jednotu, ale ak máme správne podklady, obidve analýzy by mali smerovať k správny výsledkom. Ak to tak nie je, zostáva na zamyslenie, či niektoré položky na strane výdavkov neboli umelo znižované, a na druhej strane či príjmy ne-

boli optimisticky na dsa d e... Naviac, nedokážem si dosť dobre predstaviť fungovanie takejto firmy v rámci administratívnej štruktúry MsÚ. To je však už druhoradé. Na prvom mieste je efektívnosť projektu a v tomto najdôležitejšom bode ma projekt nepresvedčil," dokončuje R. Gergič.

Napokon sa primátor s poslancami dohodli, že nebudú žiadať stiahnutie žiadosti o nenávratný finančný príspevok a počkajú si na samotné rozhodnutie ministerstva. Ak by žiadosť bola úspešná, vrátia sa k otázke, či nová zberňa zostane pri svojich pôvodných cieľoch alebo či mesto naozaj dokáže manažovať aj zber a triedenie odpadu v takom rozsahu, ako prezentoval primátor mesta.

J. Hladký

Budúcoročný rozpočet bude opäť chudobnejší

Vedenie mesta zvažuje priority

Tohtoročný rozpočet mesta dosiahol výšku 3 milióny 265 tisíc eur, ten budúcoročný bude o vyše milión eur nižší. Vyplýva to z predbežných informácií, ktoré postupne dostáva samospráva z ministerstva financií. Za znížením rozpočtu treba vidieť objektívne skutočnosti – Leopoldov prestane prijímať refundácie z fondov za rekonštrukciu parku, ale zmena doterajších výnosov dane z územnej samosprávy na tzv. daňový mix v nasledujúcom roku pripraví aj iné samosprávy o ďalší balík financií. A napokon – podnikatelia si vylobovali od vlády zníženie sumy za dane z pozemkov, ktoré sa odvádzajú priamo do obecných pokladníc. Doterajší zákon umožňoval samospráve vyrúbiť právnickým osobám až 40-násobok výšky najnižšej sadzby dane za pozemok, nová právna úprava túto sumu znížila na maximálne 5-násobok výšky, ktorú platia za pozemky samospráve občania. Ďalšia zmena k horšiemu mala prísť s účinnosťou od 1. decembra tohto roka rovnakým spôsobom v prípade dane zo stavieb. Prezident síce túto novelu nepodpísal, ale parlament môže prezidentovo veto prelomíť a samospráva bude zasa chudobnejšia. Jednou z možností, ako mestá a obce môžu aspoň o čosi znížiť tento deficit, je vybrať sa cestou zvyšovania dane z pozemkov pre fyzic-

ké osoby, čím sa zvýši aj daň pre právnické osoby. Ak už samospráva po tomto nie šťastnom riešení siahnu, bude to už prejav krajného riešenia.

Pokles o 47 tisíc eur

Aktuálnou a stále sa vyvíjajúcou situáciou samosprávnych rozpočtov sa zaoberali nedávno na mimoriadnom spoločnom rokovaní komisíí aj poslanci mestského zastupiteľstva a konsenzuálne sa usilovali určiť na budúci rok prioritné a pre rozpočet najmä dostupné projekty. Podľa posledných predpokladov z konca novembra bude mesto rozpočtovať čiastku 2 milióny 45 tisíc eur. *„Oproti tomuto roku predpokladáme osobitne v dani z pozemkov pokles v príjmoch o 47 tisíc eur, no situácia sa stále vyvíja a tento odhad je pomerne optimistický z pohľadu mesta, čiže rozdiel bude možno nakoniec ešte o čosi vyšší. Rozpočet sa budúci rok nezvýši ani v kapitálovej časti, pretože nepočítame s predajom žiadneho mestského majetku a čiastočne ukončievame aj zúčtovanie rekonštrukcie parku,“* vysvetľuje nie veľmi optimistické rozpočtové východiská na budúci rok prednostka mestského úradu Zuzana Pelzlová.

Modernejšia Holubyho ulica

Zdá sa teda, že budúcoročný rozpočet bude opatrnejší aj v investičných akciách. Očakáva sa, že zastupiteľstvo podporí postupnú rekonštrukciu komunikácie na Holubyho ulici. Projekt je rozdelený na štyri etapy a ukončený by mal byť do štyroch rokov, a to v závislosti od rozpočtu mesta. Prvá etapa sa bude dotýkať úseku od štátnej cesty po križovatku s Hurbanovou ulicou (vrátane opravy križovatky pri školskom ihrisku). Starší projekt sa dnes podrobuje novelizácii a o jeho podrobnostiach budeme informovať neskôr. Keďže ide o hlavný „chodecký ťah“ zo železničnej stanice do centra mesta a k základnej škole, účelom rekonštrukcie je natrvalo vyriešiť predovšetkým bezpečnosť detí a chodcov vybudovaním chodníka. Zároveň sa vyrieši parkovanie áut pri základnej škole a rekonštrukcia telesa cesty. Prvá etapa opravy by mala stáť okolo 140 tisíc eur. Ak zastupiteľstvo projekt podporí, zrealizuje sa územné aj stavebné konanie a po verejnom obstarávaní sa čo najskôr začne s prácami. O schválenom riešení budeme čitateľov priebežne informovať.

Bezpečnejšie aj okolo štátnej cesty

Po dokončení prác na budovaní kanalizačného systému zostal z pohľadu chodcov nevyriešený úsek na Piešťanskej ceste od Námestia sv. Ignáca po železničné priecestie. Očakáva sa, že v rozpočte sa na tento účel vyčlení 25 tisíc eur a na vybudovanie chodníka so štandardnou šírkou okolo štátnej cesty cez parčík pri kine až po železničnú trať sa použije ešte zostávajúca dlažba po rekonštrukcii južnej časti námestia. Tá sa osvedčila aj pri oprave chodníka na Hlohovskej ceste.

Treba rozšíriť cintorín

Po viacerých rokoch si bude väčšie investície vyžadovať aj mestský cintorín, ktorého kapacita už prestáva vyhovovať. Keďže samospráva chce zachovať sekciu, v ktorej sa už nachádza niekoľko urnových hrobov, na účel urnového pochovávania, v blízkych mesiacoch bude nutné rozšíriť pohrebnú plochu o príľahlý priestor, ktorý doteraz používali záhradkári. V tejto časti bude treba vyhotoviť betónový základ a oplatenie cintorína (s rovnakým vzorom ako v jestvujúcom plote; 28 700 eur), v novej časti pribudnú dva hlavné chodníky (30 000 eur), rozvody pre rozhlas (1 500), verejné osvetlenie (5 500) a vodovod (5 100 eur). Ďalšie náklady si vyžadujú terénne úpravy povrchu novej časti cintorína.

Spresenie štátneho rozpočtu na budúci rok, a tým aj spresenie financií, ktoré by mali plynúť do samospráv, prinesie viac informácií aj o tom, ako bude vyzeráť rozpočet mesta na budúci rok a do akých investičných akcií sa bude môcť mesto skutočne aj pustiť.

J. Hladký

Zaiste si pamätáte aj vy na niekdajšie družby miest a obcí. Naše hlavné mesto Bratislava malo svoje družobné mestá Krakov, Perugiu či Kyjev, Trnava zasa nemecké mesto Sangerhausen či Casalle v Taliansku. Po novembrovej revolúcii mnohé mestá s povestnou vaničkou iniciatívne vylievali aj dieta – a tak tieto družobné vzťahy zanikli. Po rokoch sa ukazuje, že to bola škoda. A tak sa dnes mnohé tieto partnerské vzťahy obnovujú a pridávajú sa k nim ďalšie. Obec Mojmírovce má napríklad až štyri družobné obce. A svoje vzťahy s maďarskými partnermi s obcou Fertösztmíklós obnovilo, resp. rozšírilo v roku 2003 aj mesto Leopoldov. A to aj vďaka poslankyni zastupiteľstva a kultúrnej aktivistke Márii Rihovej. Pozná maďarčinu a do Leopoldova sa vydala z prihraničnej oblasti od Novohradu. A tak po pôvodnej družobnej komunikácii športovcov ešte zo sedemdesiatych rokov sa už viac ako osem rokov aj priatelia Leopoldovčania a obyvatelia mesta Fertösztmíklós. Rok 2011 mal trochu inú „partnerskú“ podobu.

A čo stálo na začiatku partnerských vzťahov? „Táto družba trvala kedysi viac ako dvadsať rokov. Boli to však partnerské vzťahy našich futbalistov. Keď som pracovala v komisii kultúry, prišli sme na myšlienku spojiť obyvateľov miest najmä cez kultúrne kontakty. A začalo sa to celkom jednoducho. S primátorom L. Piovarčim sme sa ohlásili v maďarskej obci Fertösztmíklós, že ich prídeme navštíviť. Po dohode sme vypracovali v oboch jazykoch družobnú listinu. Bolo to ešte v auguste 2003. Mali sme dôkladne premyslené, kam by partnerstvo mohlo smerovať. Rozpracovali sme aj granty cezhraničnej spolupráce – napríklad na projekty medzi školami či spoločenskými organizáciami. Žiaľ, projekty nám nevyšli. Napriek tomu sa partnerské vzťahy rozvíjali formou vzájomných návštev. Jeden rok sme napríklad išli celá výprava, predstavili sa aj naše spoločenské organizácie vrátane hasičov,“ hovorí Mária Rihová. Kedysi ako učiteľka pracovala v národnostne zmiešanej oblasti, a tak jednou z jej skúseností je aj prepájať slovensko-maďarské vzťahy na družobnej úrovni. Ako sama vtipne poznamenala, pripomenulo jej to jej učiteľskú prax v materskej škole v Hodejove pri Lučenci, kde začas v mladosti pôsobila.

SPOLUPRÁCA V NAJLEPŠÍCH ROKOCH

Pre väčšinu účastníkov na návštevách je vždy prekvapujúca pohostinnosť maďarských priateľov, schopnosť ukázať a predstaviť všetko z lokality a regiónu, kde sa nachádzajú. Neváhajú pre druhých obetovať čas i energiu. Výhodou je, že partnerstvo sa potvrdilo aj po výmene vedenia samospráv oboch miest. Jedno z tohtoročných stretnutí bolo v júli. Spomínané maďarské mesto podobne ako kedysi Leopoldov zmenilo v roku 2008 svoj štatút a stalo sa mestom. Zástupcovia Leopoldova na čele s primátorom Milanom Gavorníkom mali možnosť spoznať aj okolie lokality, domáci im predstavili skanzen Fertőszéplaki, mesto Šoproň a v rámci kultúrneho programu napríklad aj vystúpenie gréckeho folklórneho a tanečného súboru. Leopoldovčania na oblátku ponúkli v meste Fertőszentmiklós vystúpenie skoro domáceho súboru – Art Music Orchestra z Červeníka (časť členov súboru zastupuje aj ľudovú hudbu Heskovci). Aj vďaka tomu, že najmä ich repertoár filmovej hudby je známy aj za južnými hranicami, orchester si našiel hneď vďačné publikum a vystúpenie malo veľký úspech. Rok predtým zasa maďarskí priatelia prišli do Leopoldova v rámci podujatia Vráťme Slovensku harmoniku. Viac ako tridsať účastníkov si prezrelo nielen zaujímavosti Leopoldova, ale navštívili aj kúpeľné mesto Piešťany. Aj mnohí naši obyvatelia mesta si pamätajú na jeden z ročníkov leopoldovského varenia gulášu, kde práve jedno z družstiev tvorili partneri z Fertőszentmiklósa. „Je krásne, keď vám títo priatelia dosvedčia, že majú záujem o vašu kultúru. Ako to už u Maďarov býva, gastronómia tiež hrá významnú úlohu. Raz sme boli korunovaní za kráľov jedenia, inokedy sme spoločne varili halušky s bryndzou. Pri vystúpení našich červenických priateľov, hudobníkov z Art Music Orchestra, tiekli niektorým domácim aj slzy po tvári. Najmä keď im zahrli také pesničky, ktoré aj oni poznajú,“ hovorí Mária Rihová. Svedčí o tom aj prístup Maďarov k partnerstvu ako takému: „Keď vstupujete do mesta Fertőszentmiklós, zo šiestich strán je napísané: Víťame vás. Vravia: Naším družobným mestom je mesto Leopoldov. Raz sme im dali Betlehem, ktorý si vyložili do výkladu na mestskom úrade, a majú ho tam dodnes.“ Nie všetko je však vždy ideálne a občas treba rozplynúť antagonisticke nálady a vášne, ktoré vychádzajú zo spoločných mýtov o nevraživosti a života ich najmä nacionalistickí politici. „Trošku ma mrzí, že nie je o spoločné aktivity väčší záujem, napríklad čase usporadúvania podujatia Vráťme Slovensku harmoniku. V tamojšom meste vidieť spontánny záujem všetkých obyvateľov mesta. Napríklad pri vystúpení nášho súboru by si nedovolili vstať a niekam odísť. Aj keď napríklad nerozumieme spievanej reči, v takom folklórnom pásme musí aj náš človek vidieť kultúrne bohatstvo. Nechceme stavať na bariérach, ale najmä na tom pozitívnom, napríklad na krásnych pocitoch, ktoré si jedni alebo druhí odnášame z takýchto návštev,“ hovorí Mária Rihová a dodáva: „Vo Fertőszentmiklósi majú zvyk vždy v predvečernom čase rozsvietiť celé mesto. Náš Betlehem je súčasťou tohto rozsvetovania.“ No a budúci rok azda priateľov z Fertőszentmiklósa privítame opäť v Leopoldove – napríklad pri stom výročí leopoldovského futbalu.

Text: Martin Jurčo, foto: archív, maju

JESENNÉ CESTY BÝVAJÚ ZRADNÉ NAJMÄ V NOCI

Prostredníctvom integrovaného záchranného systému v Trnave na ohlasovňu požiarov hasičskej stanice v Hlohovci bola nahlásená v pondelok 28. novembra o 22:10 hod. dopravná nehoda osobného auta na štátnej ceste v Leopoldove. Na miesto udalosti boli vyslaní traja príslušníci Hasičského a záchranného zboru s technikou MB Atego.

„Na mieste zistili, že české osobné motorové vozidlo VW Caddy sa nachádzalo mimo cestnej komunikácie v priekope. Vodič vozidla už v tom čase vo vozidle nebol, ošetrovala ho posádka zdravotníckej záchrannej služby a následne ho previezli do nemocnice,“ informoval nás mjr. Mgr. Ivan Petko, hovorca Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Trnave. Veliteľ zásahu nariadil vykonať na vozidle protipožiarne opatrenia a na miesto udalosti sa dostavili príslušníci polície. Po ukončení zásahu sa jednotka HaZZ o 22:41 hod. vrátila späť na základňu.

(jh; foto: HaZZ)

PREDSEDA PARAOLYMPIJONIKOV SA POĎAKOVA LEOPOLDOVČANOM

Učíme sa vidieť a počúvať srdcom... S týmto mottom sa od roku 2003 rozbiehajú po Slovensku kolesá bicyklov v rámci kampane projektu Na kolesách proti rakovine, ktorý organizuje Slovenský paraolympijský výbor. Jedným z cieľov kampane je aj finanč-

ná zbierka na nákup prístrojov v boji proti zákernej rakovine. Humanitnú myšlienku si zakrátko osvojila samospráva viac ako šesťdesiatich slovenských obcí a miest vrátane Leopoldova. Za organizáciu a podporu projektu v tomto roku získalo pred pár dňami poďakovanie, podpísané predsedom Slovenského paraolympijského výboru Jánom Riapošom, aj mesto Leopoldov.

Po prvý raz sa Leopoldovčania prostredníctvom dobrovoľníkov a ostatných ľudí dobrej vôle zapojili do kampane v júli a auguste 2010. Premiérovo sa na nej zúčastnilo štrnásť dobrovoľníkov, ktorí s ľubovoľným vstupným absolvovali cyklotúru na leopoldovskej vážskej hrádzi, ale popritom ďalší dobrovoľníci na bicykli a kolieskových korčuliach oslovovali obyvateľov, ktorí mohli prispieť na projekt nadácii Výskum rakoviny. Obyvateľom mesta, ktorí akoukoľvek formou podporili ideu projektu, patrí poďakovanie za to, že v období všakovakých kríz a recesií nezabudli azda na to najdôležitejšie – vidieť a počúvať srdcom...

(jh)

FOND OPRÁV SA BUDE ROZDELOVAŤ SPRAVODLIVEJŠIE

Nájomníci bytového domu na Gojdičovej ulici sa už dlhšie ponosovali na problematickú situáciu vo využívaní finančných prostriedkov z fondu opráv v bytovom dome, ktorého vlastníkom je mesto. Tie podľa nich nie sú adekvátne rozdeľované podľa potreby jednotlivých vchodov. Prekáža im, že hocí sa usilujú vo svojom vchode udržiavať poriadok a zveľadovať mestský majetok aj tým, že okrem odvodov do fondu opráv si zriadili svoj vlastný fond, z ktorého si hradia drobné opravy a nákup materiálu, doplácajú na ľahostajnosť nájomníkov a rozmáhajúci sa vandalizmus v iných vchodoch toho istého bytového domu, ktoré napokon spotrebujú takmer celý fond opráv.

Situáciou sa zaoberal aj primátor mesta, obyvateľom bytového domu adresoval list,

v ktorom ich vyzval na ochranu majetku mesta a majetku samotných nájomníkov, ale takisto avizoval aj zmeny v používaní fondu opráv. Objem finančných prostriedkov, ktoré sa vyberajú do fondu opráv, sa podľa nových pravidiel bude adresnejšie a spravodlivejšie rozdeľovať podľa jednotlivých vchodov bytového domu. Nájomcovia z vchodov, kde sa darí lahostajnosti či vandalizmu, si budú musieť zvyknúť na to, že nebudú môcť vykonávať opravy na úkor obyvateľov iných vchodov, ale viac dbať na prevenciu, bezpečnosť a poriadok.

(jh)

PLASTY OD JANUÁRA BUDEME TRIEDIŤ DO NO- VOM

Obyvatelia rodinných domov doteraz zbierali a triedili plasty spoločne s papierom do 240-litrových smetných nádob. Od nového roka si budeme musieť zvyknúť na nový zber týchto surovín – papier budeme zbierať tak, ako sme boli zvyknutí – do spomínaných nádob (do nádob treba ukladať výlučne papierový odpad). Akékoľvek plasty už budeme triediť spolu s PET fľašami do igelitových vriec (čiže do toho istého vreca, do ktorého ukladáme PET fľaše, budeme odkladať aj odpady z plastov). Bližšie informácie budú uverejnené vo vývozovom kalendári na budúci rok a do domácností sa bude distribuovať ešte do konca decembra.

(jh)

O VOĽBU POŠTOU MÔŽETE POŽIADAŤ DO 20. JANUÁRA

Od roku 2004 môžu v parlamentných voľbách voliť aj tí voliči, ktorí majú trvalý pobyt na území SR, ale v čase volieb sa nebudú na Slovensku zdržiavať. Ak však chcú využiť svoje volebné právo, môžu v súvislosti s blížiacimi sa predčasnými voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky požiadať najneskôr do 50 dní pred voľbami, čiže do 20. januára 2012, obec trvalého pobytu o umožnenie voľby poštou. Obce pritom bu-

dú akceptovať aj žiadosti, ktoré dostanú od žiadateľov e-mailom. Obec potom následne pošle najneskôr do 4. februára na voličom určenú adresu v cudzine obálku, hlasovacie lístky, návratnú obálku označenú heslom VOLBA POŠTOU a poučenie o spôsobe hlasovania. Volič už len vloží hlasovací lístok do obálky, zalepí ju a v návratnej obálke ju odošle (poštovné uhrádza volič). Do výsledku hlasovania sa budú započítavať hlasy na hlasovacích lístkoch, ktoré boli obci doručené najneskôr v posledný pracovný deň pred dňom volieb, teda najneskôr v piatok 9. marca, a obec ich odovzdá príslušnej okrskovej volebnej komisii, ktorá platné hlasy z voľby poštou zaradí medzi riadne platné hlasy v konkrétnom okrsku.

(jh)

POLÍCIA: OBVODNÉ ODDELENIE SA PREŠTAHOVALO

Ešte v júni sa Obvodné oddelenie Policajného zboru SR v Leopoldove sťahovalo do nových modernejších a prevádzkovo výhodnejších priestorov v areáli železničnej stanice. Dopomohla k tomu aj nová legislatívna úprava, ktorou sa železničná polícia organizačne začlenila pod Policajný zbor Slovenskej republiky, čím leopoldovské oddelenie „zdedilo“ aj budovu v areáli železničnej stanice, ktorá potrebám polície úplne vyhovuje. „Táto budova je novšia a navyše je výhodnejšia aj z ekonomického hľadiska, nepotrebuje žiadne opravy,“ informovala nás Martina Kredatusová z oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva Policajného zboru SR v Trnave a zároveň potvrdila, že obvodné oddelenie plní naďalej svoje úlohy v takej miere a pôsobnosti ako doteraz a občania sa na políciu dovolávajú na nezmenených telefónnych číslach. Pôvodná budova obvodného oddelenia aj nová budova sú majetkom Ministerstva vnútra SR v správe Krajského riaditeľstva PZ v Trnave. Usilovali sme sa zistiť, aké plány má polícia s využitím pôvodnej budovy ob-

vodného oddelenia pri zdravotnom stredisku. „Krajské riaditeľstvo PZ v Trnave neplánuje budovu bývalého OO PZ Leopoldov ďalej využívať. V zmysle zákona č. 278/1993 o správe majetku štátu sa snažíme o jej prevod inému subjektu,“ uvádza sa v stanovisku krajského riaditeľstva.

V ostatnom období sa v Leopoldove hovorí o rastúcom počte krádeží bicyklov. Polícia však tieto informácie nepotvrdila, práve naopak. „Polícia špecificky neeviduje štatistiky v prípadoch krádeží bicyklov; ide zväčša o priestupky proti majetku. Týchto priestupkov eviduje Obvodné oddelenie PZ v Leopoldove za obdobie desiatich mesiacov tohto roka o 14 menej ako za rovnaké obdobie minulého roka. Naposledy príslušníci polície objasnili krádež bicykla zo 7. novembra tohto roka, pričom v tomto prípade išlo o maloletého páchatela,“ informovala nás M. Kredatusová.

(jh)

NAŠI NAJMLADŠÍ TENISTI HVIEZDILI

Slovenský tenisový zväz a Nadácia SPP každoročne tenisové podujatie Detský Davis Cup a Fed Cup. Tento projekt pomáha deťom aktívnejšie tráviť voľný čas a zlepšovať tenisové schopnosti detí. Najmladší hráči LTC Leopoldov sa tiež zúčastnili tejto súťaže v kategórii Mini Davis cup a Fed cup pre deti do sedem rokov – regionálne finále. Turnaj sa konal 18. novembra v Trnave a zúčastnilo sa ho 33 družstiev. Naše družstvo v zložení Alexandra Gubánová, Simona Bilková, Kristína Danišková, Ashley Zahurančíková bojovalo v skupine A s družstvami TK Nová Generácia B, TK Červeník a TC Topoľčany A. Po suverénnych víťazstvách nad všetkými klubmi v skupine sa naše hráčky prebojovali do štvrtfinále. Po víťazstvách s družstvami TK Nová Generácia A a K. Piešťany A napokon leopoldovské hráčky súťaž vyhrali.

Darilo sa aj chlapcom. Keďže však v našom klube nehrá dostatočný počet chlapcov, na-

ši hráči sa do súťaže zapojili pod záštitou červenického tenisového klubu. Z našich dosiahol najlepší výsledok Marko Bilka, ktorý sa umiestnil na druhom mieste.

morma

VIANOČNÉ TRHY

Predzvestou blížiacich sa Vianoc býva v našom meste príchod Mikuláša. Ani tento rok nezanevrel na leopoldovské deti a okrem bábkového predstavenia Stažan o Červenej čiapočke pripravil pre deti aj jazdu na koňoch a koči. Promenáda po mestskom parku mala svoje čaro aj bez snehu a po zaujímavom programe si deti vyspievali aj sladkosti. Tradičné vianočné trhy sa tento rok zo Spolkovej záhrady presunuli do zrekonštruovaného parku. Vynoveným námestím zneli vianočné koledy a rozvoniavali pochúťky. Zakáľáčkové hody boli lahôdkou pre žalúdok, všetkých hladošov po kultúre zasa zasýtili spevácie výkony členov Folklórnej skupiny Šulekovo.

(mm)

OZNAM

Stomatologická ambulancia MUDr. Denisy Petrovičovej oznamuje svojim pacientom, že aj v roku 2012 bude riadne poskytovať zdravotnú starostlivosť pacientom v čase zaužívaných ordinálnych hodín. MUDr. D. Petrovičová, ktorá je na materskej dovolenke, bude v ordinácii dočasne zastupovať MUDr. Valdemar Pavlík.

V lete či v zime - v Šanci to žije po celý rok

Už to tak býva, že záver kalendárneho roka býva spojený aj s akýmsi hodnotením či bilancovaním končiaceho sa obdobia. Ináč to nie je ani v našom občianskom združení Šanec. Počas celého končiaceho sa roka sme sa usilovali každý mesiac aspoň čosi zorganizovať pre našich členov. V januári sme stavili na osvedčenú návštevu historického Slovenského národného divadla – tentokrát sme si vychutnali operu Nabucco od známeho talianskeho skladateľa Giuseppe Verdiho. Tento nezabudnuteľný zážitok si nenechalo ujsť 46 členov.

Vo februári sme usporiadali fašiangovú zábavu, na ktorej sa výborne zabavilo 115 našich členov. Keďže fašiangové obdobie bolo v tomto roku mimoriadne dlhé, dožičili sme ešte 46 našim členom návštevu divadelného predstavenia Dobrodružstvo pri obžinkoch v trnavskom Divadle Jána Palárika. Prvý štvrtrok sme napokon spoločne so 125 členmi zhodnotili na výročnej členskej schôdzi.

V máji pri príležitosti Dňa matiek sme sa v spolupráci s mestským úradom zúčastnili na organizovaní podujatia pri príležitosti tohto významného sviatku aj našich členiek a v predposledný májový deň 46 našich členov navštívilo hlavné mesto Bratislavu. Najskôr sme prezreli novú budovu Slovenského národného divadla, potom pamätník štátnosti - mohli sme si obzrieť sochu Milana Rastislava Štefánika v nadživotnej veľkosti. Našou poslednou zastávkou bolo kongresové centrum Istropolis, kde sme si pozreli predstavenie súboru Lúčnica.

Aké by to bolo leto, keby sme nemysleli aj na príjemný oddych pri kúpaní. A tak ešte v júni si 75 našich členov dožičilo relax na kúpalisku Vincov les. Aj keď júl bol prevažne daždivý, náš naplánovaný výlet na Baťov kanál a do Skalice vyšiel na jednotku. Plavbu po tejto vodnej magistrále absolvovalo 71 členov.

V auguste mesto zorganizovalo tradičnú súťaž vo varení guláša a naši členovia a členky plnili svoju nezastupiteľnú úlohu či už pri čistení zeleniny, krájaní mäsa a prípravy guláša alebo jeho porcovaní návštevníkom. Nehovoriac už o tom, že účastníkov aj návštevníkov zásobili veľkou dávkou dobrej nálady. V auguste sme ešte stihli v spolupráci s cestovnou kanceláriou

zorganizovať výlet do poľského Licheňa – z výletu si prinieslo nezabudnuteľné zážitky trinásť našich členov. Niekoľko členov si zasa bolo oddýchnuť v Chorvátsku v rámci zájazdu, ktorý organizovala tá istá cestovná kancelária. No a leto sa nedalo ukončiť, samozrejme, ináč, ako návštevou kúpaliska vo Vincovom lese. Príjemným kúpaním sa s ním takto rozlúčilo 83 našich členov. Zakrátko zasa dvadsaťdva našich členov absolvovalo v dňoch 19. až 21. septembra výlet do stavebníckej Prahy a ďalších 53 členov si vyrazilo na výlet do rakúskej Viedne. S blížiacou sa zimou sme sa viac primkli ku kultúre – v novembri 51 členov navštívilo baletné predstavenie Labutie jazero v novej budove SND. Na sklonku decembra plánujeme ešte príjemne si spoločne posediť vo vianočnej atmosfére a veríme, že aj toto podujatie nezostane bez odozvy.

Myslím, že hovorím za nás všetkých, ak poviem, že toho, čo sa nám v tomto roku podarilo, nebolo málo, a všetci veľmi dobre vieme, že naša činnosť by nebola taká bohatá bez pomoci a finančnej podpory vedenia mesta. Preto mi dovoľte opäť povedať jedno veľké dakujem primátorovi mesta JUDr. Milanovi Gavorníkovi a poslancom mestského zastupiteľstva. Zároveň im chcem zaželať v nastávajúcom roku veľa zdravia, šťastia, úspechov a veľa správnych rozhodnutí. Verím, že aj v roku 2012 bude naša spolupráca taká úspešná ako tento rok.

M. Adamkovič

NAKAZENÍ DOBROM

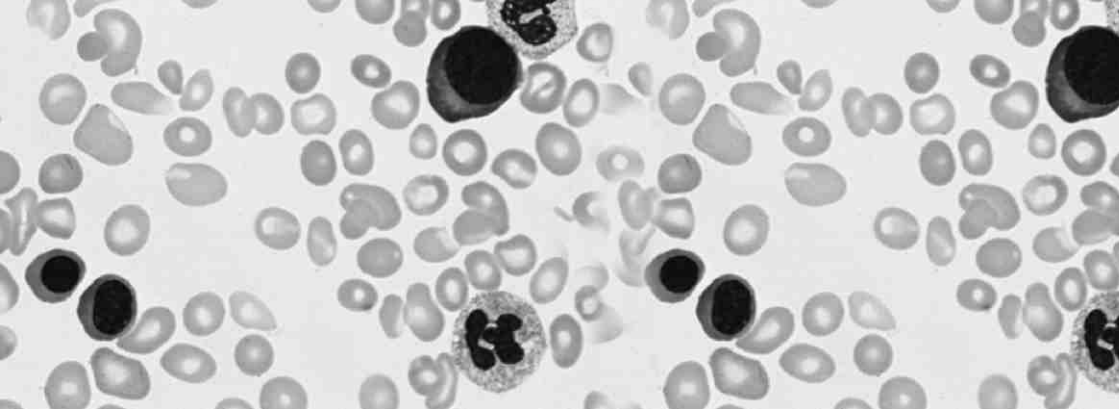
Expozé

Tento článok vznikol už dávno a, pravdupovediac, váhal som s jeho uverejnením, pretože posledné udalosti v zdravotníctve vážne naštrbili môj pohľad na poslanie a postavenie lekára. Forma lekárskeho protestu a jeho eskalácia ma napriek tomu, že priznávam nedocenenie ich stavu, šokovala. Štrajk a jemu podobné nátlakové akcie chápem ako poslednú možnosť protestu skupiny ľudí, ktorí sa nachádzajú v takej, zvyčajne ekonomickej, situácii, ktorá hraničí s bezvýchodiskovým zúfalým stavom. Nepoznám lekára, ktorého by som do tejto kategórie mohol zaradiť. Konštatujem, že všetci sa dostali na lekárske fakulty ťažko, pretože napriek nedoceneniu zo strany štátu je permanentný pretlak uchádzačov o toto poslanie. Zámerne som použil slovo poslanie, pretože povolaním ho možno chápať iba po podobných odborárskych akciách, akých sme boli svedkami v poslednom čase. Všetci vyštudovali najnáročnejší a najdrahší vysokoškolský odbor za relatívne malý peniaz v krajine, ktorej ekonomické, politické a ešte neviem aké atribúty dôverne poznali. Preto sa mohli slobodne rozhodnúť pre iné lukratívnejšie zamestnanie. Nie každý totiž môže liečiť ľudí, na to musí byť obdarovaný...

Nemohol som veriť, že najťažšia situácia, spôsobená odchodom lekárov, bola na detských klinikách, kde opustili doktori onkologických pacientov – deti. Myslím si, že my pacienti by sme mali vstúpiť do štrajku a odmietnuť lekárov, ktorí sa pre o kúsok väčší krajec rozhodli spreneveriť sa svojmu poslaniu a nechať ich naozaj odísť do sveta, kam mohli odísť už dávno aj študovať. Nie, nie, aj keď som riadny pesimista, neverím, že je to až také zlé, veď predsa existujú chvíle, keď sa aj v nemocničných priestoroch môžete nakaziť – dobrom...

Môj zákerný spoločník sa po rokoch opäť ozval, ale paradoxne okrem zlých, priniesol aj svetlé chvíle.

Pribúdajúcimi rokmi zostávajú už iba v spomienkach časy, keď veci fungovali relatívne dobre a zložitá chemická tovareň – ľudské telo – čím ďalej častejšie upozorňuje na dočasnú svoju funkciu. Ale nepochybne to tak má byť, aj keď nie vždy je jednoduché sa s tým vyrovnáť. Pravdivá rozprávka o troch grošoch žije v každom z nás. Preto sa nás nedotýkajú len naše bolesti – sme veľmi často svedkami bolestí iných a nebyvame na to pripravení.

Polycytémia vera. To už nie je rozprávka, ale diagnóza. Prvý laický pohľad neodhalí zákernosť tejto choroby. „Hustá krv“ a jej terapeutické zvládanie aj pomocou venepunkcie - púšťania žilou – v nás vyvoláva pocit falošného uspokojenia, že to hádam nebude také zlé. Opak je pravdou. Tretie štádium tejto choroby vrcholí akútnou leukémiou, ktorá má veľmi zlú prognózu s fatálnymi následkami. Lotéria môže trvať desať aj pätnásť rokov, ale aj podstatne kratšie. My sme svoju cestu začali pred šiestimi rokmi v hematologickej ambulancii Národnej transfúznej služby Slovenskej republiky, na pracovisku v Trnave.

Do nemocnice nechodíte radi ani ako sprievod, a ak už máte niečo za sebou, zvyčajne vás neprekvapí nie celkom fungujúci systém, rutina, bezúčelné pohadzovanie pacienta a mnoho negatívnych vecí, ktoré sú už pre túto dobu príznačné. Naopak, je prekvapujúce, ak nájdete čokoľvek, čo sa tejto dobe akosi vymyká.

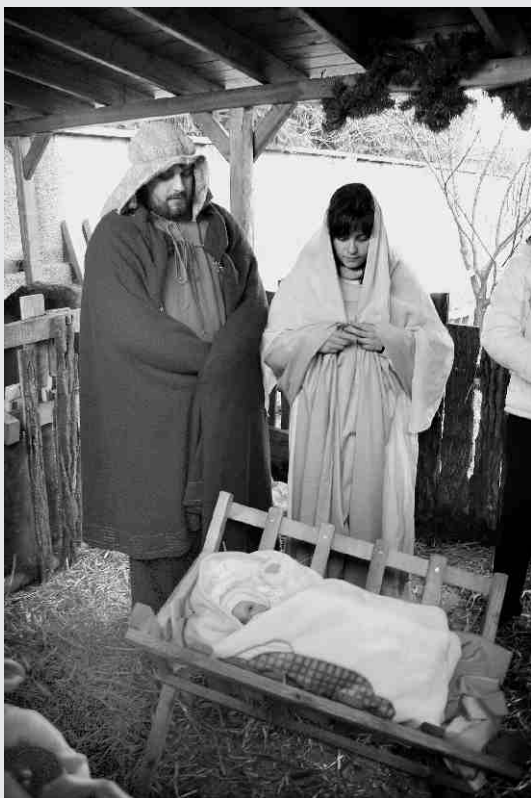
Myšlienka darovať krv ma vždy priťahovala a povznášala, ale pre svoj zdravotný stav som nikdy nemal možnosť zažiť krásny pocit darovania kúsa seba v prospech iných. Napriek tomu som počas štyroch rokov navštevoval odbernú stanicu NTS v Trnave a nechával sa tu infikovať dobrom, ktoré z kútov tohto pracoviska vyžaruje. Sedím vo veľkej čakárni s opotrebovanými kreslami a sledujem, ako to tu chodí. Zvyčajne tu býva prekvapivo veľa ľudí rôznych vekových kategórií a sociálnych skupín, podrobujúcich sa rituálu vyšetrení pred odberom najvzácnejšej tekutiny. Pozerám do tvárí ľudí, ktorí by ma na ulici vôbec neoslovili, ale tu ma udivujú svojím príkladom a dostávajú sa v mojich očiach na najvyššie priečky. Študenti aj útle študentky, zrelé ženy aj starší muži, občas aj uniformy rôznych príslušností. Trošku im závidím, pretože odmena, ktorú dostávajú v podobe pocitu spolupatričnosti a účasti na utrpení iných, je vskutku kráľovská. Aj personál je tu akýsi iný, ujmajú sa vás už pri vchode, biele plášte sa mihajú sem a tam, dvere ordinácií sú otvorené. Darcov pozývajú na kávu, na občerstvenie a panuje tu domáca prívetivá atmosféra ako v idealizujúcich seriáloch z nemocničného prostredia. Potom sa vás ujme vedúca lekárka, a vtedy pochopíte, aký úžasný vplyv má na chod nejakého organizmu príklad vedúceho. Môj 78-ročný príbuzný s fatálnou diagnózou je zahrnutý maximálnou starostlivosťou a úsilím o komplexnú pomoc pre zmiernenie jeho problémov. Aj keď očakávaný progres jeho ochorenia neustále vyžaduje častejšie návštevy, vždy sme sa stretli s nebyvalou ochotou tohto zvláštneho kolektívu. Neviem, prečo to tak funguje, či je to tým, že sem chodia zdraví ľudia dobrovoľne odovzdať najcennejšie, alebo tu pracujú iba povolání. Kúsok takejto atmosféry by sme si mali želať nielen v zdravotníckych zariadeniach, ale všade okolo nás.

Dnes opäť stojíme na prahu smrti, ale odchádzame nakazení dobrom, a to dáva aj v bežvýchodiskovej situácii nádej a perspektívu.

Vojtech Moravčík

Gitku zaujalo...

Narodenie Ježiša Krista oslávia na celom svete dve miliardy kresťanov. Presný dátum narodenia Pána asi pred 2000 rokmi známy nie je. Slávenie 25. decembra ako narodenie Ježiša je doložené po prvý raz z roku 336 v Ríme. Na základe odlišných tradícií slávia kresťania rôznych cirkví Vianoce v rôznych termínoch. Slávnosť Narodenia Pána je popri Veľkej noci a Turfáčach najväčším cirkevným sviatkom. Spočiatku narodenie Pána nemalo svoj osobitný sviatok a od polovice 3. storočia pripomínalo sa na Východe spolu s inými „zjaveniami Pána“. Sviatok sa slávil 6. januára. Na Západe sa však v polovici 4. storočia začína objavovať osobitná spomienka Božieho narodenia (prvý záznam je z Ríma z r. 336). Sviatok sa slávil 25. decembra. Keďže 25. marca sa všeobecne slávil sviatok Zvestovania Pána, keď archaniel Gabriel zvestoval Márii, že bude Kristovou matkou, tak o 9 mesiacov (čo je čas vývinu dieťaťa v tele matky) podľa tohto datovania je symbolický deň narodenia Pána práve 25. december. Ďalšou hypotézou je dejinno-náboženská hypotéza, ktorá hovorí o christianizácii a novej kresťanskej interpretácii rímskeho sviatku narodenia Slnka. Kresťania tento pohanský sviatok použili a nanovo ho interpretovali v kresťanskom duchu. Rímski kresťania tento štátny sviatok Slnka začali sláviť ako vlastný sviatok narodenia Krista – ako Slnka – na základe biblických citátov.

Ježiš sa narodil v Betleheme (heb. Dom chleba). Je to mesto asi 8 km južne od Jeruzalema, rodisko kráľa Dávida. Sem prišiel kvôli sčítaniu obyvateľstva Jozef z Nazaretu so svojou snúbenicou Máriou a tu (podľa tradície v jaskyni za mestom) sa narodil Ježiš. K dokresleniu vianočnej atmosféry patrí aj stavenie betlehemov s jaslíčkami, postavami Svätej rodiny, troch mudrcov, pastierov a anjelov. Za pôvodcu betlehemskej tradície sa pokladá sv. František z Assisi, ktorý postavil prvý betlehem v Greccio v r. 1223.

Svetoznáma pieseň Tichá noc, svätá noc zaznela po prvý raz pred 188 rokmi v Rakúsku. Na Vianoce roku 1818 ju po prvýkrát zaspievali duchovný Joseph Mohr a učiteľ Franz Xaver Gruber v kostolíku v Oberndorfe. Vtedy táto melódia vyvolala oduševnenie lodníkov na rieke Salzach a ich rodín, dnes sa spieva na celom svete vo viac ako 200 jazykoch.

Archív TK KBS

Pripravila Gitka Bayerová

Spoločenská kronika

November - december

Zosobášili sa

František Hudec
a Hanna Platon
Ing. Tomáš Hubatý
a Katarína Viskupová
Ing. Marek Bajtala
a Ing. Kristína Vachanová

Narodili sa

Matyas Tomašik
Nikol Masaryková
Nela Blašková

Naši jubilanti

60-roční

Dominik Antal
Helena Balážová
Vincent Grajciar
Ing. Jozef Kleštinec
Gorazd Kollárik
Michal Mizerík
Vladimír Staš
Jozef Tiso
Eva Vachanová
Mária Zelenayová

65-roční

Valéria Dingová
Ing. Eva Guľová
Jaroslav Honíšek
Emília Kovarská
Štefan Kraus
Ladislav Láska
Timotej Malovec
Ondrej Škerko

70-roční

Anna Bělohoubková
Bohumil Klus
Miroslav Kožuský
Jaroslav Krajčovič
Helena Lišková
Adela Nemcová
Karol Ondrus

75-roční

Ladislav Kleiman
Irena Masaryková
Alojz Sporinský
Alžbeta Šenková

82-ročný

Ondrej Strapáč

83-roční

Mária Löfflerová
Anna Pokrývková

Ladislav Škrabák

84-ročný

Pavol Kulich

85-ročný

Emanuel Ďuriš

86-ročná

Valéria Kolláriková

87-ročný

Dezider Javorský

88-ročná

Mária Foltánová

90-ročná

Angela Padáčová

91-ročná

Mária Krajčiriková

97-ročný

Štefan Ščipák

Opustili nás

Štefan Bisták
Michal Kancko
Vladimír Šandor
Alžbeta Vaváková
Anna Bittnerová

Spracovala 6.12.2011

Viera Lietavová

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 25. Vydáva: Mesto Leopoldov. Adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Vachanová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10.

2012

**Šťastný
nový
rok!**